



Ο ΛΕΩΝ ΤΗΣ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΣ

ΜΝΗΜΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ



ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΝΙΚΟΛΑΣ ΜΑΡΚΟΣΤΑΜΟΥ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2026

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σελίδα 2

- Στοιχεία για την τοποθεσία του Λέοντα.....
- Χαρακτηριστικά του λιονταριού.....
- Ιστορία της μάχης.....
- Υλικό κατασκευής και στάσης του λιονταριού.....

Σελίδα 3

- Ανασκαφές της περιοχής.....
- Η πρώτη επίσημη ανασκαφή.....
- Η αναστήλωση του λιονταριού.....
- Η συμβολή της κοινότητας της Χαιρώνειας.....
- Η δυνατότητα επίσκεψης του μνημείου.....

Σελίδα 4

- Μουσείο Εικονικής Πραγματικότητας.....
- Αρχείο με εικόνες.....

Σελίδα 5

- Συνέχεια φωτογραφικού υλικού.....

Ατομική εργασία στο μάθημα: Εργαστήρι Δεξιοτήτων
Μαθητής: Νικόλας Μαρκοστάμου
Τμήμα : Γ1' Γυμνασίου

Ο Λέων της Χαιρώνειας

Ο Λέων της Χαιρώνειας είναι ένα επιβλητικό μαρμάρινο μνημείο, το οποίο βρίσκεται στη Χαιρώνεια της Βοιωτίας, ένα μικρό χωριό που απέχει από την πόλη μας τη Λιβαδειά δεκατρία με δεκατέσσερα χιλιόμετρα.

Συγκεκριμένα, πρόκειται για ένα άγαλμα με ύψος 5,5 μέτρα σε σχήμα λιονταριού που κάθεται στα πίσω πόδια και είναι τοποθετημένο στην είσοδο της Χαιρώνειας, δίπλα από το αρχαιολογικό μουσείο πάνω σε ένα μαρμάρινο βάθρο που είναι περιφραγμένο από μία σειρά ψηλών δέντρων. Εκεί στο κέντρο βρίσκεται το επιτύμβιο μνημείο που στήθηκε προς τιμήν των Θηβαίων ιερολοχιτών που έπεσαν στη Μάχη της Χαιρώνειας το 338 π.χ., με νικητές τους Μακεδόνες.

Αξίζει να κάνουμε μία μικρή αναφορά στη μάχη, την οποία συμμετείχε ο Φίλιππος Β' της Μακεδονίας και ο νεαρός Αλέξανδρος και νίκησαν τον συνασπισμό των Αθηναίων και Θηβαίων με αποτέλεσμα το τέλος της πολιτικής ανεξαρτησίας των πόλεων-κρατών. Στο πεδίο της μάχης έπεσε και ο Ιερός Λόχος των Θηβών, ο οποίος αποτελούνταν από ένα σώμα 300 ανδρών που είχαν δεθεί μεταξύ τους με τον όρκο της φιλίας και της αφοσίωσης. Στη μάχη αυτή, οι Θηβαίοι δεν εγκατέλειψαν τη θέση τους και για αυτό λιγάκι αργότερα στήθηκε το Λιοντάρι για να τιμήσει τη γενναιότητα των νεκρών. Επίσης, η μάχη αυτή αποτελεί ουσιαστικά την αφετηρία της μακεδονικής κυριαρχίας στα πολιτικά πράγματα της Ελλάδας για ένα αιώνα περίπου. Όμως, ας μην ξεχάσουμε ότι το μεγαλύτερο ενδιαφέρον στρέφεται στην υπεροχή της μακεδονικής φάλαγγας απέναντι των προγενέστερων τύπων των πόλεων κρατών.

Σύμφωνα με τον Πausανία, το Λιοντάρι χτίστηκε από τους Θηβαίους προς την μνήμη των πεσόντων ανδρών του Ιερού Λόχου που θάφτηκαν στο χώρο αυτό, μετά τη νίκη του Φιλίππου Β' το 338 π.χ. Ειδικότερα, η δημιουργία του αγάλματος έγινε με την χρήση του πεντελικού μαρμάρου στα τέλη του 4ου αιώνα και η επιλογή της μορφής του δεν είναι τυχαία, αλλά θέλει να μας θυμίζει την επιθετικότητα των λιονταριών των Μυκηνών, αλλά με μία πιο βαθιά και ήρεμη δύναμη. Έτσι, η καθιστή στάση του με το βλέμμα στραμμένο στο πεδίο της μάχης θέλει να δηλώσει τη σιωπηλή φρουρά και όχι την επίθεση. Ίσως, αυτό να είναι και το στοιχείο που μας κάνει και εμάς τους ίδιους τους περαστικούς να θέλουμε να το κοιτάμε κάθε φορά που περνούμε από εκεί, χωρίς να μας τρομάζει.

Για αιώνες, το άγαλμα παρέμεινε θαμμένο και ξεχασμένο μέχρι που ο ίδιος ο τόπος το ξαναθυμήθηκε. Συγκεκριμένα, στις αρχές του 19ου αιώνα, λίγο δηλαδή πριν την Ελληνική Επανάσταση, ο Οδυσσέας Ανδρούτσος φαίνεται πως είχε ενδιαφερθεί σύμφωνα και με τον Ιστορικό Κωνσταντίνο Σάθα για τη θέση και πραγματοποιήσει μικρή ανασκαφή γύρω στο 1820. Αρχαιολογικά στοιχεία δεν υπάρχουν που να επιβεβαιώνουν την παραπάνω ανασκαφή, αλλά θέλει να δείξει το ενδιαφέρον των Ελλήνων της εποχής για τα αρχαία ερείπια που αποτελούν στοιχεία της εθνικής μας ταυτότητας.

Έτσι, η πρώτη επίσημη επιστημονική ανασκαφή έγινε από τη Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή Αθηνών το 1879 με δύο ξένους αρχαιολόγους, τον George E. Gardner και Alan Wace. Οι αρχαιολόγοι εντόπισαν μαρμάρινα κομμάτια του lionταριού και σκάβοντας πιο βαθιά στο σημείο που βρέθηκαν, αποκάλυψαν έναν τετράγωνο ταφικό περίβολο μέσα στον οποίο βρέθηκαν τα οστά 254 ανδρών μαζί με αιχμές δοράτων, σιδερένια ξίφη και θραύσματα θωράκων. Μετά από αυτή την ανακάλυψη το σημείο αυτό ταυτίστηκε οριστικά με τον τάφο του Ιερού Λόχου.

Από την άλλη πλευρά, η αναστήλωση του lionταριού ήταν μία δύσκολη προσπάθεια καθώς τα κομμάτια ήταν δεκάδες και κατεστραμμένα, αλλά ενσωματωμένα στους τοίχους των σπιτιών της περιοχής. Φυσικά, η δωρεά του Βρετανού φιλέλληνα George Dennis βοήθησε στην ολοκληρωτική αποκατάστασή του. Με το πέρασμα του χρόνου το γλυπτό κατέρρευσε και μεγάλα τμήματά του θάφτηκαν στο χώμα, όπου στις αρχές του 19ου αιώνα περιηγητές εντόπισαν το κεφάλι και τα μέλη του lionταριού. Το 1904 με τη συνδρομή του γλύπτη Λ. Σώχου, εκείνα τα πρωτότυπα τμήματα που είχαν υποστεί φθορές, επεξεργάστηκαν και συμπληρώθηκαν με γκρίζο λίθο της Λιβαδειάς. Έτσι, το lionτάρι στήθηκε σε σύγχρονη μεγαλοπρεπή βάση με ύψος 3 μέτρων και γύρω του στήθηκε περίφραξη με κυπαρίσσια για να αναδεικνύει τον ταφικό χαρακτήρα της θέσης του.

Η κοινότητα της Χαιρώνειας για να διαφυλάξει το μνημείο αυτό, αλλά και την ιστορία του έχτισε ακριβώς δίπλα από τη θέση του lionταριού το Αρχαιολογικό του Μουσείο, μέσα στο οποίο φυλάσσονται όλα τα ευρήματα που βρέθηκαν τόσο κάτω από το μνημείο, όσο και στη γύρω περιοχή του. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνει αντικείμενα που σχετίζονται με τις καθημερινές δραστηριότητες του ανθρώπου και ευρήματα από την Εποχή του Χαλκού που σχετίζονται με την επεξεργασία, κατανάλωση και την αποθήκευση τροφής, αλλά και κάθε τι που χρησίμευε στις εμπορικές δραστηριότητες εκείνης της εποχής και των παλαιών οικιακών επαγγελματιών. Με λίγα λόγια, το Μουσείο περιέχει συλλογές που έχουν προέλθει από ανασκαφές που έχουν πραγματοποιηθεί στον Ορχομενό, τη Λιβαδειά και τη Χαιρώνεια.

Με αυτό τον τρόπο δίνεται η ευκαιρία σε κάθε περαστικό από εκείνο το σημείο να επισκεφθεί αρχικά το ταφικό μνημείο του Λέοντα και στην συνέχεια να οδηγηθεί στο μουσείο από το οποίο θα μπορέσει να μάθει με κάθε λεπτομέρεια, αλλά και την οπτική επαφή όσα επιθυμεί για την ιστορία του τόπου εκείνου. Επίσης, η δημιουργία του μουσείου είναι αρκετά χρήσιμη και για τα σχολεία των γύρω περιοχών, όπου μπορούν να το επισκεφθούν μέσω των εκπαιδευτικών εκδρομών τους. Δηλαδή, έχουν την δυνατότητα το μάθημα της ιστορίας που διδάσκονται στο σχολείο από τους δασκάλους και τους καθηγητές να έρθουν σε επαφή με τα αντικείμενα και τα γλυπτά που υπάρχουν εκεί και να κατανοήσουν πλήρως το ιστορικό γεγονός και με έναν τρόπο που δεν θυμίζει το τυπικό διάβασμα που τις περισσότερες φορές κουράζει εμάς τους μαθητές.

Ένα ακόμη εντυπωσιακό κέντρο που βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα μακριά από το μνημείο του Λέοντα είναι αυτό της Εικονικής Πραγματικότητας που δημιουργήθηκε πρόσφατα από το Δήμο της Κοινότητας και περιέχει ένα πρωτοποριακό τεχνολογικά Σύστημα Τρισδιάστατης Στερεοσκοπικής Προβολής. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνει μία μεγάλου μεγέθους οθόνη με ειδικούς προβολείς και σύστημα στερεοφωνικού ήχου και μπορεί να φιλοξενήσει 20-30 θεατές μικρής ή μεγάλης ηλικίας. Το πιο εντυπωσιακό είναι ότι για να καταφέρει να δει κάποιος την προβολή θα πρέπει να χρησιμοποιήσει ειδικά για την τρισδιάστατη προβολή γυαλιά, όπου ο θεατής “βυθίζεται” ελεύθερα σε έναν εικονικό και πλήρως ρεαλιστικό χώρο με τρισδιάστατα (3D) γραφικά. Τέλος, με αυτόν τον τρόπο οι θεατές θα μπορούν να βρεθούν για λίγα λεπτά πάνω από την Χαιρώνεια και να συναντήσουν τον Ιστορικό Πλούταρχο που θα τους εξιστορήσει ο ίδιος τα γεγονότα της μάχης με τους πολεμιστές της, αλλά και την συναρμολόγηση του Λέοντα.



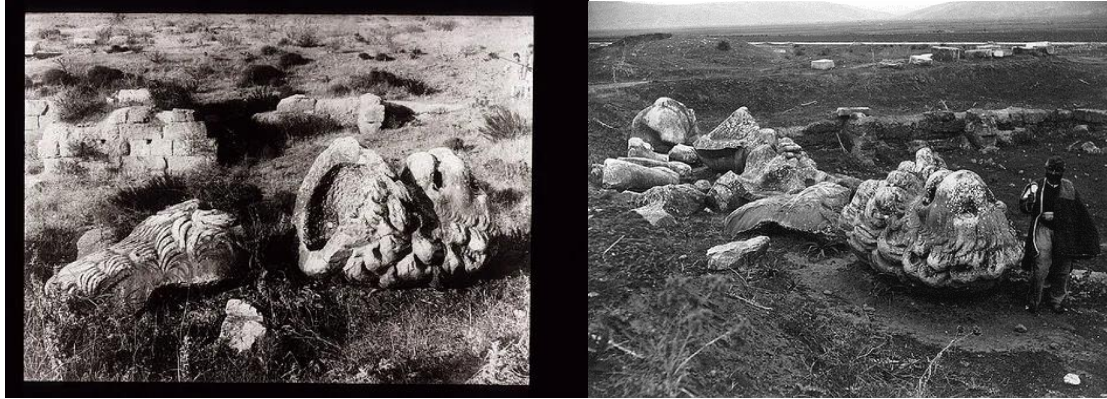
Λέοντας Χαιρώνειας



Αρχαιολογικό Μουσείο Χαιρώνειας



Παλαιά φωτογραφία από τις ανασκαφές



Τμήματα που είχαν θαφτεί κάτω από το χώμα



Κέντρο Εικονικής Πραγματικότητας Χαιρώνειας